

1979, 4. února – Sdělení VONS č. 72 „Josef Klier, Petr Ouda, Josef Hegr a Ivana Holotová odsouzení“ o soudním jednání u Okresního soudu v Mostě s Josefem Hegrem, Ivanou Holotovou, Josefem Klierem a Petrem Oudou a jejich odsouzení pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (Josef Klier odsouzen též pro trestný čin zatajení věci) k nepodmíněným trestům odnětí svobody.¹

Dne 5. ledna 1979 se konalo před senátem Okresního soudu v Mostě za předsednictví Drahoslava Matěchy² hlavní líčení v trestní věci proti obviněným Josefu Klierovi, Petru Oudovi, Josefu Hegrovi a Ivaně Holotové. Všichni jsou stíháni obžalobou okresního prokurátora v Mostě,³ že se dopustili trestného činu křivé výpovědi [a nepravdivého znaleckého posudku] (§ 175 tr. zákona) tím, že Josef Klier, Josef Hegr a Ivana Holotová dne 20. října 1978 a Petr Ouda dne 25. října 1978 jako svědci před soudem nepravdivě vypovídali o okolnostech, které měly podstatný význam pro rozhodnutí soudu v trestní věci proti Jiřímu Chmelovi, Josef Klier byl touto obžalobou navíc žalován za trestný čin zatajení věci (§ 254 tr. zákona), a to pro přivlastnění nalezené peněženky.⁴

Jak jsme již oznámili (viz naše Sdělení č. 23, 49, 60, 61)⁵, byl signatář Charty 77 Jiří Chmel odsouzen k 18 měsícům nepodmíněně pro trestný čin pobuřování (§ 100, odst. 1, písm. 1 tr. z.) za to, že údajně umožnil jiným osobám podepsat prohlášení Charty 77; tato skutečnost však nebyla v soudním řízení s Jiřím Chmelem prokázána. Toto neobvyklé trestní stíhání mělo ve stádiu řízení před soudem bouřlivý průběh; při hlavním líčení v trestní věci proti Jiřímu Chmelovi, které se konalo u Okresního soudu v Mostě, odvolali svědci své původní výpovědi a popřeli je jako nepravdivé.⁶ Dne 20. října 1978 tak učinili 4 svědci; tři z nich – Josef Klier, Josef Hegr a Ivana Holotová – prohlásili, že protokoly o výpovědi před vyšetřovatelem podepsali pod nátlakem. Jmenovaní byli přímo v soudní budově zadrženi a od 20. října

jsou ve vazbě ve věznici MS v Litoměřicích. Svědek Petr Ouda odvolal svou předchozí výpověď se stejným odůvodněním dne 25. října 1978, i on byl obviněn z trestného činu křivé výpovědi [a nepravdivého znaleckého posudku] a protože je od jara 1978 ve výkonu odnětí svobody (na jeden rok), byl vyšetřován v NVÚ MS Ostrov nad Ohří. Soud nyní uznal všechny čtyři obžalované vinnými ve smyslu obžaloby a odsoudil je k nepodmíněným trestům odnětí svobody, a to Josefa Kliera k trvání 2 let, Petra Oudu v trvání 2 let, Josefa Hegra v trvání 18 měsíců a Ivanu Holotovou v trvání 14 měsíců.⁷ Rozsudek není pravomocný, Josef Klier a Ivana Holotová po jeho vynesení prohlásili, že podají odvolání.⁸

Pozadí trestního stíhání těchto čtyř obžalovaných příkladně ilustrují okolnosti případu, které se týkají Petra Oudy: jak se ukázalo již 25. října 1978 při pokračování v hlavním líčení v trestní věci proti Jiřímu Chmelovi, byl Petr Ouda jako svědek v trestní věci dne 23. října 1978 – tedy pouhé dva dny předtím – vyslýchán vyšetřovatelem StB ppor. Venclíčkem⁹ nezákonně proto, že věc byla tehdy ve stádiu řízení před soudem, který jediný byl oprávněn svědka Oudu vyslýchat. Při tomto výsledku si vyšetřovatel vynutil potvrzení Oudovy výpovědi z počátku r. 1977, kdy Petr Ouda, nemocný cukrovkou, byl tzv. informativně vyslýchán po dvacet hodin, aniž mu byla poskytnuta strava a odpočinek. Trestného činu křivé výpovědi se měl podle názoru soudu Petr Ouda dopustit tím, že dne 25. října 1978 tuto zjevně vynucenou výpověď popřel a vypovídal o Jiřím Chmelovi odlišně.

O obžalovaných máme zatím jen neúplné informace: Josef Klier, narozený 26. 5. 1952, bytem Lužice, č. 41, okr. Most, zaměstnanec ČSD Ústí nad Labem a signatářka Charty 77 Ivana Holotová, nar. 30. ledna 1960, bytem Teplice, Libušina ul. č. 2, zaměstnankyně n. p. Sklotas v Řetenicích, nežijí se svými rodiči ve shodě a příbuzní nemají zájem o jejich osud. O signatáři Charty 77 Petru Oudovi z Teplic a o Josefu Hegrovi nám není známo nic bližšího. Všichni čtyři se v posledních letech stýkali s tzv. undergroundem. Použití zákonného ustanovení podle § 175 tr. zákona o křivé výpovědi v tomto politickém kontextu – v daném případě v souvislosti Jiřího Chmela, Charty 77 a undergroundu – je

zcela nový prvek v metodách represivního aparátu. Považujeme tento krutý rozsudek za akt msty nad čtyřmi spoluobčany, kteří neustoupili před nátlakem a vypovídali v souladu se svým svědomím. Byli potrestáni za odvahu, s níž se postavili proti státnímu aparátu. Mimořádnou krutost rozsudku lze vysvětlit i podjatostí soudce Matěchy. Josefa Klieru, Petra Oudu, Josefa Hegra a Ivanu Holotovou takto odsoudil jistě i proto, že se mu v důsledku jejich postoje soudní řízení s Jiřím Chmelem zcela vymknulo z ruky.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 2, s. 9–10.

POZNÁMKY

¹ K případu Josefa Hegra, Ivany Holotové, Josefa Klieru a Petra Oudy viz dále sdělení VONS č. 69 a 78, dokumenty č. 69 a 78.

² Senát byl dále složen ze soudců Libuše Hromádkové a Čestmíra Víška.

³ Okresní prokurátor v Mostě JUDr. Miroslav Wohanka obžaloval 13. 12. 1978 J. Hegra, I. Holotovou, J. Klieru a P. Oudu z trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku a J. Klieru z trestného činu zatajení věci. V odůvodnění obžaloby prokurátor uvedl: „*Úcta k státnímu a společenskému zřízení republiky a vztah k socialistickému státu jako vlastním hodnotám, které jsou všem obviněným cizí, jak prokázali činy, pro které jsou stíháni, a pohnutkami, z kterých se jich dopustili. [...] Obviněnému Klierovi jsou dále cizí pravidla slušnosti a poctivosti, bez kterých není myslitelné občanské soužití.*“ OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Hegra, Ivany Holotové, Josefa Klieru a Petra Oudy, spis. zn. 1 T 616/78.

Hegr, Klier a Holotová byli od 20. 10. 1978 ve vazbě ve věznici v Litoměřicích. Holotová podala 7. 12. 1978 žádost o propuštění z vazby, ta však byla 11. 12. 1978 zamítnuta okresním prokurátorem v Mostě JUDr. Miroslavem Wohankou s ohledem na společenskou nebezpečnost trestného činu. Proti tomuto usnesení podal Holotové obhájce JUDr. Josef Holubička stížnost, která byla také zamítnuta. Rovněž Klier si podal žádost o propuštění z vazby, která byla zamítnuta. Ouda vykonával v době hlavního líčení proti Jiřímu Chmelovi u Okresního soudu v Mostě trest odnětí svobody v NVÚ Ostrov nad Ohří v trvání dvanácti měsíců, který mu 31. 5. 1978 uložil Okresní soud v Teplicích pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132, odst. a tr. zák. Tamtéž.

- ⁴ Trestní stíhání v této věci inicioval vyhledávací orgán Železničního oddělení VB Most nstržm. Brůha usnesením ze dne 25. 10. 1978, ve kterém se uvádí: „Podle § 160 odst. 1 trestního řádu zahajují trestní stíhání pro trestný čin zatajení věci podle § 254 tr. zákona spáchaného dne 13. 10. 1978 v restauraci na zastávce Most-město ku škodě Luboše Rudiše [...], který dne 13. 10. 1978 v restauraci na zastávce Most-město ztratil obálku, kde byla uložena částka 1600 Kčs. Obálku s částkou 1600 Kčs našel Josef Klier [...]. Nález peněz nikomu neoznámil a peníze si uschoval do peněženky.“ Usnesením vyšetřovatele okresní prokuratury v Mostě Bedřicha Miroslavice z 8. 11. 1978 byla trestní věc J. Kliera obviněného z trestného činu zatajení věci spojena ke společnému řízení a rozhodnutí s trestní věcí J. Hegra, J. Klier, I. Holotové a P. Oudy stíhaných pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku. Obě usnesení viz in: OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Hegra, Ivany Holotové, Josefa Klier a Petra Oudy, spis. zn. 1 T 616/78.
- ⁵ Dokumenty č. 23, 49, 60 a 61. K případu Jiřího Chmela viz dále sdělení VONS č. 164, dokument č. 165
- ⁶ K tomu viz sdělení VONS č. 49, dokument č. 49. Dále viz OS v Mostě, soudní spis k případu Jiřího Chmela (spis. zn. 1 T 442/78) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 451/90.
- ⁷ Klier a Ouda byli pro výkon trestu odnětí svobody zařazeni do druhé nápravně výchovné skupiny, jelikož Klier byl již v minulosti soudně trestán a dle rozsudku „*stupeň jeho mravního narušení je výraznější*“. Z obdobného důvodu byl do druhé nápravně výchovné skupiny zařazen i Ouda, který se tohoto trestného činu dopustil v době výkonu trestu odnětí svobody. Hegr a Holotová byli zařazeni do první nápravně výchovné skupiny, protože dosud ve výkonu trestu nebyli. Tamtéž, rozsudek Okresního soudu v Mostě z 5. 1. 1979 v případě J. Hegra, J. Klier, I. Holotové a P. Oudy.
- ⁸ Obhájce Holotové a Klier a Josef Holubička z Advokátní poradny v Mostě v odůvodnění odvolání z 26. 1. 1979 uvedl: „*V první řadě namítám podjatost soudu. Trestného jednání se obžalovaní dopustili v souvislosti s trestní věcí 1 T 442/78 proti Jiřímu Chmelovi pro trestný čin pobuřování [...]. Předseda senátu byl v obou případech tentýž a byl prakticky oznamovatelem trestného činu křivé výpovědi. Je tedy nepochybné, že v otázce viny zaujal již předem stanovisko.*“ K trestnému činu zatajení věci, jehož se měl Klier dopustit, se vyjádřil takto: „*Z výpovědi obžalovaného a svědků však nelze spolehlivě zjistit úmysl přivlastnit si předmětnou částku peněz. Důkazy svědčí spíše o opaku. Obžalovaný se nález nesnažil zatajit ani před spolustolovníkem, ani před servírkou, které na otázku, zda našel nějaké peníze, odpovídá kladně. Celou dobu pak prohlašoval, že peníze vydá, ale pouze jejich majiteli. Servírka mu ostatně sama řekla, že se má ještě vrátit.*“ Odvolání podal rovněž P. Ouda prostřednictvím svého obhájce Jana Jeníčka z Advokátní poradny v Mostě 1. 2. 1979. Tamtéž

⁹ Celým jménem Emil Venclíček.

¹⁰ V odůvodnění rozsudku Okresního soudu v Mostě z 5. 1. 1979 je uvedeno: „Při výměře trestu přihlédl soud k vysokému stupni nebezpečnosti činu pro společnost zejména proto, že všichni obžalovaní se tohoto trestného činu dopustili při projednávání velmi závažné protispolečenské trestné činnosti a vytvářeli tak morální podporu pro pachatele trestné činnosti Jiřího Chmela.“ Tamtéž.